

Instagram: stela_knjige

Facebook: stela

www.stelaknjige.rs

NASLOV ORIGINALA

Lynda La Plante

Judas Horse

Copyright © La Plante Global Limited, 2021

Originally published in the English language in the UK as 'Judas Horse'
by Bonnier Zaffre, an imprint of Bonnier Books UK Limited, London.

Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2024

ZA IZDAVAČA

Marko Sabovljević

UREDNIK

Marina Sabovljević

LEKTURA I KOREKTURA

Borka Slepčević

DIZAJN KORICA

Siniša Subotić

SLOG I PRELOM

Dizajn studio Layout

ŠTAMPA

Alpha print, Zemun

TIRAŽ

1.000

IZDAVAČ

Publik praktikum, imprint Stela

Dobrovoljačka 10/I, Zemun

office@publikpraktikum.rs

011/4202 544; 011/4202 545

GODINA IZDANJA

2024

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne
sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili
bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehani-
čkim, uključujući fotokopiranje, snimanje ili
bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje
informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

LINDA LA PLANT

JUDIN KONJ

Preveo s engleskog
Boban Jakovljević

Stela

Za moju sestru Gili, mog najboljeg kritičara i savetnika pri izboru likova, koja me uvek ohrabruje i uvek je pozitivna.

1

Rezervat prirode Klivlend čini nekoliko jezera između Sajrensestera na severu i Svindona na jugu. Rezervat je samo delić Kotsvoldskog vodenog parka, koji se sastoji od stotina jezera s mestima za pecanje i vodene sportove, ispresecanog biciklističkim stazama, farmama i pešačkim rutama. Lepotu ovog staništa hiljada vrsta biljaka i životinja samo mestimično je kvario živi pesak – dokaz da čak i najlepše stvari mogu imati opasnu stranu.

Džejmi i Mark često su vozili bicikl Spajn roudom, koji se protezao središtem jezerske zone. Odlazili su na pecanje, posmatrali ljude na džet-skijevima i žickali besplatne gazirane sokove iz kafića „Votersajd”. Ali danas im je pažnju privukao čudan prizor na jednom jezeru: desetine vrana na površini vode! Mlađi brat je imao dvanaest, a stariji trinaest godina i nisu znali mnogo o biologiji, ali bili su sigurni da vrane ne mogu da slete na površinu vode. Kad god bi vetar naneo talase na ono na čemu su stajale, ptice bi se na trenutak uspaničile i stvorile oblak crnih krila što klepeću istovremeno. Ali nisu odletale. Zbog nečeg su ostajale tamo, nasred jezera, na svojoj čudnoj platformi kojoj tu nije bilo mesto.

Dvadeset minuta kasnije, Džejmi i Mark su se biciklima odvezli do malog čamca na vesla koji su sakrili pre nekoliko meseci i vezali ga za niske grane starog drveta nadnete nad jezero. Porinuli su ga u vodu i zaplovili. Mark, kao stariji i jači, uvek je veslao.

Kad su se primakli pticama, postalo je jasno da vrane stoje na krovu prikolice za prevoz konja, koji je svega dva-tri centimetra virio iznad površine vode. Zakreštale su i zalepetale krilima demonstrirajući snagu svog mnoštva u pokušaju da zadrže

plen, šta god on bio. Dečaci su sad videli da su ptice usmerile pažnju na procep u metalnom krovu prečnika petnaestak centimetara.

„Hajde, popni se”, naložio je Mark. Onda je zamahnuo veslom i vrane su se razletele na sve strane stvarajući takav nallet smrada da su se dečaci namrštili i začepili nos. Džejmi je pomislio da će povratiti i rekao da ne želi da se popne na krov prikolice.

„Plašim se da će potonuti!”

„Ne budi glup”, rekao je Mark. „Sigurno je već na dnu, tako da ne može da potone dublje.”

Džejmi je preko volje skinuo majicu i vezao je oko lica kao masku, a onda se oprezno popeo na krov. Polako je koračao ka rupi od petnaest centimetara trudeći se da održi ravnotežu kad je krov počeo da se ljulja, pa je provirio u mračnu vodu.

„Jok, nema ničeg”, brzo je zaključio Džejmi u očajničkoj želji da se vrati na kopno, ili bar u čamac. Ali Mark nije bio spreman da tako lako odustane.

„Pritisni nogom i proširi rupu”, rekao je. Vrane iznad njih ljutito su kružile.

Džejmi je gurnuo vrh patike u rupu uzalud se trudeći da ih ne skvasi. Uz bratovljeve podsticaje počeo je da udara u probijeni krov prikolice za konje najjače što se usuđivao. Rupa se najzad proširila za još tri-četiri centimetra i ispustila mehur zarobljenog ustajalog vazduha Džejmiju u lice. Smrad je bio tako grozan da se Džejmi istog trena presamitio i povratio u jezero, a stopalo mu je propalo kroz krov i patika mu se napunila prljavom vodom.

Mark se nasmejao, ali Džejmi nije video ništa smešno. „Tek što sam dobio ove patike za rođendan! Vraćam se... Ovo je glupo!”

„Sad si mokar”, zakikotao se Mark. „Udaraj nogom. Proširi rupu da možeš da zaviriš unutra. Hajde, Džejmi! Ne budi beba!” Mark je odlično znao šta da kaže da isprovocira svog mlađeg brata.

Džejmi je ljutito počeo da skače po krovu prikolice za ko-
nje prskajući pritom Marka. Sad su obojica bili mokri do gole
kože, ali to nije bilo važno jer su se odlično zabavljali uprkos
užasnom smradu.

Pri svakom skoku, Džejmi je dizao kolena do grudi kako
bi se što više vinuo u visinu. I kad god bi doskočio, rupa bi se
još malo proširila. Sve dok nije preterao sa skakanjem i krov se
provalio pod njegovom težinom.

Na Markov užas, Džejmi je upao u potopljenu prikolicu i
nestao ispod površine vode.

Sledećih pet sekundi delovalo mu je kao večnost. Ne znajući
šta da radi, Mark je zadržao dah kao da je i sam pod vodom.
Džejmi je najzad izronio boreći se za dah i pljeskajući po povr-
šini vode. Mahao je po vazduhu pokušavajući da dohvati veslo
iznad svoje glave sve dok Mark nije uspeo da mu ga dovoljno
primakne i privuče brata do zida prikolice. Džejmi je prebacio
ruke preko ivice prikolice, obrisao lice i do svesti mu je polako
doprlo fantastično saznanje da se neće utopiti.

Mark je bio mrtvački bleđ kao da mu iz glave ne izbija pomi-
sao na ono što se moglo desiti. Ali Džejmi je, znajući da je sad
zaslužio dovoljno bratovljevog poštovanja do kraja života, po-
čeo da se smeje i Mark je konačno mogao da se opusti. Dečaci
su se smešili jedan drugom i počeli su histerično da se cerekaju,
sve dok se Markov izraz lica nije odjednom promenio kad je
nešto isplivalo na površinu vode iza njegovog brata.

Mark nije odmah mogao da vidi šta je to, ali ta stvar se,
plutajući na samo nekoliko centimetara iza Džejmijeve gla-
ve, postepeno okretala u vodi sve dok nije postala mučno

prepoznatljiva. Na ljudskoj lobanji nije bilo još mnogo mesa, ali i to je bilo dovoljno da izludi vrane strvinarke koje su kovitlale nebom iznad njih, tako blizu, a opet tako daleko od primamljive gozbe.

„Džejmi...” Ozbiljnost u Markovom glasu naterala je Džejmija da prestane da se smeje i sasluša ga. „Uhvati veslo. Izvući ću te preko stranice prikolice, a onda doplivaj do čamca.” Stari, truli leš plutao je tamo-amo dok je Džejmi mlatarao nogama sve dok nije osetio nešto hladno i ljigavo kako se očešalo o njega. Odjednom ponovo obuzet mučninom, osvrnuo se da vidi šta je to.

Džejmijev vrisak je bio dovoljno glasan da najzad rastera vrane s neba.

Pošto je rešio ubistvo u Rouz kotidžu, istovremeno okončavši istragu najveće pljačke voza u istoriji Ujedinjenog Kraljevstva, cela Metropolitenska policija počela je da ga poštuje zbog toga što uporno sledi svoj instinkt bez obzira na to koliko je njegov način istrage delovao sumnjivo drugima. Umeo je brzo da proceni ljude i da pročita njihovo ponašanje, da u jednom trenutku ljubazno razgovara, a onda da postane agresivan, ali uvek je bio kadar da otkrije krije li osumnjičeni nešto. Pre svega, bio je neverovatno vešt u predviđanju sledećih poteza kriminalaca. Skoro kao da je mogao da razmišlja poput njih.

Njegov šef, glavni inspektor Sajmon Ridli, poznat kao jedna od najvećih cepidlaka u policiji, ostao je savršena protivteža Džekovom instinktivnom pristupu i njih dvojica su činili fantastičan tim. Džek je bio upravo ona vrsta intuitivnog policajca kakvu je zahtevao slučaj Vimblonskog Šunjača. A pre svega, činilo se da je tom slučaju najpotrebnija sveža perspektiva. A Džek je imao posebno istančan osećaj za otkrivanje pravih

detalja u pravom trenutku, i to tamo gde ih niko ne bi očekivao. I tako je inspektor Džek Vor poslat na pozajmicu u Vimblon.

Tokom letnjih meseci Vimblonski Šunjač drsko se šetao ulicama s reketom u ruci, utapajući se u masu drugih navijača i rekreativaca. A preko zime je iznajmljivao električna invalidska kolica i slobodno se kretao parkom Komon, dok su ga svi ignorisali jer niko nije želeo da ga vide kako zuri u invalida. Ova dva načina prerusavanja omogućavala su mu da nesmetano deluje, pošto nijedna nadzorna kamera koja ga je možda slučajno snimila nije mogla pružiti policiji odgovarajući opis „njihovog čoveka”. Bio je pametan, smeo i nadmen. Poznavao je ljudsko ponašanje. I umeo je da manipulise ljudima. I tako je Vimblonski Šunjač pet godina izbegavao policiju i svi njihovi pokušaji da ga uhvate su se izjalovili. Slučaju je pretilo zastarevanje.

Između 2016. i 2021. Vimblonski Šunjač je sistematski teroriseo ovaj deo jugozapadnog Londona. Ponekad bi između provala prošli meseci, ali viši inspektor Ričard Stanford bi uvek prepoznavao način delovanja u roku od jednog minuta po ulasku u opljačkanu kuću i mogao je da razlikuje Šunjačeve provala od ostalih.

„Kad uđete u kuću u koju je provaljeno”, govorio je, „veoma brzo možete utvrditi ko je počinilac. Neki se ušunjavaju dok porodica spava, pokazujući time koliko su smeli, a drugi provaljuju kad je kuća prazna. Neki se trude da nanese što veću štetu kako bi prikupljanje dokaza i uzimanje otisaka pretvorili u košmar. Kad zavirimo u frižider i vidimo da je hrana nestala, znamo da je to verovatno bio Džeko. Veliki Toni mažnjava dečje igračke za sebe, skupa s malim elektronskim spravama koje je lako prodati za deset funti po komadu. Neki zlikovci odmah pakuju ključeve kola. Neki se fokusiraju na nakit, što znači da su već ugovorili prodaju. A ako kuća izgleda kao da u nju uopšte nije

provaljeno, osim što je tavanski prozor obijen... Onda znamo da se najverovatnije radi o Vimblonskom Šunjaču.”

Šunjač bira kuće s krovom pristupačnim preko nižih delova građevine i ljude koji imaju mačku. Kad vlasnici odu, on ulazi kroz tavanski prozor jer ti prozori skoro nikad nisu povezani sa zaštitnim sistemom. A unutrašnji alarmi su obično isključeni kako bi mačka mogla slobodno da se šeta po kući. Kad uđe u kuću, Šunjač isključuje bezbednosni sistem i obično izađe na zadnja vrata. Ponekad pogreši, naravno. Desi se da je tavanski prozor povezan s alarmom. Mački je kretanje ponekad ograničeno na prizemlje, pa su senzori na spratu aktivni, ali Šunjač to otkriva u roku od nekoliko sekundi i uspeva da pobegne na jedna od vrata pre nego što policija stigne. Najveći problem višeg inspektora Stanforda bio je u tome što je Šunjač strpljiv. Mogao je da pauzira po nekoliko meseci između provala. To znači da ga je policija lako mogla izgubiti iz vida, a njegove vratolomije odbaciti na sve veću hrpu nerešenih zločina.

Kad je prebačen na Šunjačev slučaj, Džek je prvo pozvao čoveka koji je 1995. tri nedelje jurio Sokačkog Provalnika, penzionisanog inspektora Majka Haskina, da bi mu ovaj ispričao sve čega se seća.

Posle tri nedelje sedenja na pošljunčanim ravnim krovovima i iza bodljikavih žbunova, tim inspektora Majka Haskina je bio umoran, smrznut, ljut i predmet podsmeha cele stanice. Ali ipak su ga sledili jer su bili sigurni da je u pravu.

Majk je ponovo obišao sve obijene objekte i lično razgovarao s vlasnicima i tako saznao da je, pored dvanaest prijavljenih, počinjeno još sedamnaest provala koje nisu prijavljene. Uzrok je bilo uverenje stanovnika tog radničkog naselja da policija ne zna

gde joj je dupe a gde glava i da nije u stanju da uhvati pljačkaša koji im izvrđava već nekoliko meseci.

Majkov tim je te večeri samo četrdeset osam sati delilo od prekida istrage, a oni se nikad ne bi pomirili s tim. Sokački Provalnik bio je na dva dana od bezbrižnog nastavka delovanja, jer bi posle prekida operacije nadzora njegovi poduhvati za policiju postali samo daleka uspomena.

Ciljana zona je bila opkoljena, a policajci u civilu na svim mogućim izlazima. Znali su plan njegove zone delovanja, ali nisu nameravali da ga jure jer je s pravom nosio nadimak Sokački Provalnik. Prostrana stambena zona s mnoštvom prodavnica i kuća davala mu je previše neosvetljenih sokaka, izlaza u slučaju nužde, skrovišta i prečica.

Radili su po principu „pacova u lavirintu” – ako uđeš u lavirint za osumnjičenim, izgubićeš se. Zato taktički pokriješ sve izlaze, a osumnjičeni pre ili kasnije mora izaći.

Sa osmatračima na krovovima i trkačima na ulici, spremnim za svoj trenutak slave, Majk je bio siguran da će ovog puta uhvatiti svog čoveka. Moraju ga uhvatiti. Jer vreme im ističe.

Svi u Majkovom timu koristili su standardne policijske radije, što znači da su se njihove komunikacije mešale s komunikacijama svih drugih policajaca koji su te večeri bili na dužnosti i nije bilo moguće sprovesti mere „radijske tišine”. Zbog toga su svi isključili ton na svojim aparatima čekajući da započne potera. Morali su biti nevidljivi i nečujni.

Osmatračnice na krovovima bile su toliko daleko od pozadinske buke kao što su koraci i šum saobraćaja da se u toj tišini čulo kad god nekome zašuška jakna. To je značilo da su satima morali da sede nepomično i nadaju se da će, kad dođe trenutak, moći da pokrenu noge i potrče.

Operacija „Ponoć” ušla je u drugu nedelju. A onda, u tri po ponoći, poslednje noći najdužeg nadzora koji je Majk vodio u

životu... to se konačno desilo. Dok je metalna buka odjekivala praznim ulicama, nisu mogli da odrede odakle potiče, pa su članovi tima ostali u pripravnosti na svojim mestima. I slušali su. Njihovi mozgovi su popunjavali praznine dok su, svako za sebe, pokušavali da zaključe šta čuju i odakle dolazi taj zvuk, da bi se složili da neko stoji na kanti za smeće i pokušava da se popne uz oluk.

Majku je srce snažno lupalo dok je protezao hladne, zgrčene mišiće nogu spremajući se za akciju. „Sve jedinice, čekajte komandu. Radijska tišina.” Osmatrao je tamu osluškujući i njegov mozak je automatski filtrirao zvuke lisica koje jedu, pacova u potrazi za hranom i beskućnika koji se vrte u svojim vrećama za spavanje, tako da je čuo samo zvuk provalnika kako se šunja svojim ustaljenim prečicama.

Onda je usledio gromoglasan tresak koji je naterao Majka da naloži svojim ljudima da krenu u akciju: uključene su lampe i svi su izašli iz skrovišta i pojurili ka izvoru buke, dok su se policajci u crnom kao nindže pentrali preko krovova.

Na ulici ispod njih, osumnjičeni je bio u bekstvu. Policajci zaduženi da pokriju izlaze na tlu odoleli su nagonu da pritrče u pomoć. Ostali su na svojim mestima i čekali da počinitelac naiđe ka njima. Radio-stanice su oživele dok su policajci u trku navodili imena ulica i smer kretanja. Majk bi povremeno začuo reči: „Izgubio sam ga, izgubio sam ga”, ali ubrzo bi usledilo: „Jurim osumnjičenog, jurim osumnjičenog” kad bi drugi policajac preuzeo poturu. Bilo je ushićujuće i izbezumljujuće u isto vreme. Majk nije bio blizu same poture. Stajao je na jednom od izlaza s dvojicom svojih ljudi priželjkujući da provalnik naiđe ka njemu kako bi ga on uhapsio. Ali onda je čuo: „Osumnjičeni uhvaćen” i bilo je gotovo.

Tad su svi policajci napustili položaje i krenuli na mesto sastanka, željni da vide koga su to lovili tri i po nedelje. Na

zadnjem sedištu patrolnih kola sedeo je prljav, mokar čovečuljak, ruku vezanih lisicama iza leđa. Zaudarao je na pivo i znoj. Kad je Majk uperio lampu kroz prozor, video je da čovek plače. Pretpostavio je da je narkos koji krade da bi imao za drogu. Pljačkao je radničko naselje jer u njemu nema alarmnih sistema s kojima bi morao da se muči. Bio je ništarija koja nikom neće nedostajati.

Mnogi policajci su ga smatrali sitnom ribom, skoro bezopasnim, ali gledajući ga Majk je shvatio istinu: kad se neko bavi kriminalom iz zabave, može i da prestane, ali kad neko čini zločine jer mu od toga zavisi život, on može postati ubica dok trepneš. Ako takve ne uhvatiš na vreme, mogu postati oni o kojima čitaš u novinama.

Ridli je pre nekoliko meseci bio na zabavi Majka Haskina povodom odlaska u penziju i toliko je hvalio Majkovu nepopustljivu odlučnost i nepokolebljivu samouverenost da je Džek zapamtio njegovo ime. Ridli je čak pomenuo i slučaj Sokačkog Provalnika objašnjavajući kako se Majk držao svog stava čak i kad je izgubio poverenje svog šefa. Ako je Ridli tokom godina išemu naučio Džeka, to je da treba poštovati tuđe talente i biti dovoljno skroman da se okružiš odličnim policajcima koji briljiraju u oblastima koje tebi nisu jača strana. Ridli je upravo zbog toga hteo Džeka u svom timu, a Džek je sad hteo da ima Majka u svom.

Inspektor Ričard Stanford bio im je lično zahvalan na pomoći u slučaju Vimblonskog Šunjača, ali za razliku od Majka Haskina, trpeo je tihi prezir kolega jer još nije uhvatio svog čoveka. Znao je da bi to trebalo da ignoriše, ali iz nekog razloga, duboko ga je pogodilo. Slučaj Vimblonskog Šunjača počeo je da mu uništava život i, što je još gore, izgubio je poštovanje svojih ljudi. Jednom prilikom, drčni mali policajac po imenu Deni

Makginti glasno je oglumio zevanje tokom jutarnjeg brifinga i Stanford je poludeo od frustracije i besa. U tom trenutku je njegov šef pozvao Ridlija, a Ridli je pozvao Džeka.

Džek Vor i Majk Haskin su tiho i strpljivo sedeli ispred Stanforda dok je on mukotrpno iznosio sve detalje istrage. Bilo je jasno da nije uradio ništa pogrešno, samo mu je manjkalo mašte i sposobnosti da izađe iz sterilnih i restriktivnih okvira policijske procedure i zađe u prljaviji, haotičniji svet profesionalnog kriminala.

„Gospodine...”, ubacio se Džek u jednoj pauzi kad je Stanford zastao da dođe do daha. „Majk je bio u vašoj situaciji i uhvatio je svog čoveka. Sad će nam pomoći da uhvatimo vašeg.” Džek se nasmešio starajući se da osmeh zrači i iz njegovih toplih smeđih očiju. „Ako ne možete da idete napred, idite nazad.” Prvi put od njihovog dolaska, Stanford se usudio da se opusti i sedne.

U sledeća dva sata Stanford je dao reč Majku i ovaj mu je objasnio slučaj Sokačkog Provalnika. Stanford je pravio brojne beleške podvlačeći potencijalne nove pristupe. Majk je nacrtao mapu oblasti u kojoj su se desile sve pljačke u njegovom slučaju i kad je završio, pojavio se poznati riboliki obrazac. Majk je onda objasnio Ričardu i Džeku šta je to što sad gledaju. „Prva njegova provala za koju smo znali, nije mu bila prva, druga za koju smo znali, njemu nije bila druga i tako dalje. Tek kad smo ga uhvatili, pojavio se ovaj riboliki oblik. Naš počinilac je živio u skvotu tačno na sredini ribljeg repa. Prva provala bila je najbliža njegovom skvotu – s leve strane, na vrhu repnog peraja. Njegova druga provala bila je najbliža njegovom skvotu s desne strane – u dnu repnog peraja. Kako je postajao drčniji, išao je sve dalje i dalje, dok nije formirao ovaj riboliki oblik na terenu koji je odabrao. Ovaj obrazac nam je omogućio da

otprilike predvidimo gde će obaviti sledeću pljačku... I tako smo ga uhvatili na delu.”

Majk je video opčinjenost na Stanfordovom licu.

„Uvrnuto, a, Riče? Ali ovaj podsvesni obrazac je veoma uobičajen prema onim znalcima iz Bramshila. To su genijalci koji se bave nalaženjem smisla u besmislenom, tako da je meni sad lako da ovde pametujem. Kad smo ga uhvatili, ovaj obrazac nam je pomogao da otkrijemo sve njegove provale i da bude osuđen za sve. Ni tvoj čovek sigurno ne radi nasumično, Riče.”

Džek je bio prezadovoljan što Majk, kao penzionisani pandur, može da oslovljava inspektora Stanforda s „Riče”. To je unosilo dozu ležernog prijateljstva u situaciju punu napetosti zbog škripca u kom se Stanford našao. Majk je svoj nastup pred tablom za dokaze završio sa: „Uskoro će mi trebati čaj, Riče, ako nemaš ništa protiv, ortak.”

Nadahnut Majkovim nezvaničnim pristupom i opuštenom samouverenošću, Stanford je odjednom našao novu volju za životom. „Idite u kantinu i donesite mi čaj, može?”, rekao je. Džek i Majk su se kratko nasmešili jedan drugom. Znali su da će kad se vrate, na tabli za dokaze biti nacrtana nova riba.

Kantina je bila prazna i čistačica je koristila to što je većina pandura bila u patroli. Džek i Majk su s vrata videli blistavi mokri pod i zapitali su se zašto je počela da čisti od vrata da bi završila u uglu prostorije iz kog se ne može vratiti a da ne uprlja svoj savršeno očišćeni pod. Bez reči su je gledali kako ide unazad ka pultu za posluživanje brišući naširoko levo i desno, ostavljajući linoleum čist kao na dan kad je postavljen. Jedine mrlje koje nije mogla da pobedi bili su crni tragovi gumenih donova policijskih cokula.

Onda je ne usporavajući prošla oko pulta i pojavila se s druge strane. Eto zašto je počela da čisti od vrata – ova čistačica je i servirka.

Majk je pogledao Džeka. Ozbiljni izraz njegovog lica jasno je poručivao: „Možda sam bio pandur trideset godina i nosio se s najgorima od najgorih, ali nema šanse da prvi zgazim na njen vlažni pod.” I tako je Džek preuzeo inicijativu i krenuo napred. Iz nekog razloga, Džek je mislio da je najbolje da u nekoliko dugačkih koraka stigne do namrštene gospođe za pultom i tako za sobom ostavi što manje prljavih tragova.

Dok su sedeli uz dve šolje čaja i dva puna engleska doručka, razgovarali su kao stari prijatelji. „Hoćeš li biti na porođaju?”, upitao je Majk srčuci vreli čaj kroz stisnute usne. „Ja sam bio na svim porođajima moje žene. To je najodvratnija fantastična stvar koju ćeš videti u životu.” Ispostavilo se da Majk ima šestoro dece – „po dva od svake fele”, našalio se. „Dve devojčice, dva dečaka i dvoje zasad neidentifikovanih. Sjajni su. Treba da imaš više dece, Džek. Moji se sad biju, naravno da se biju, još su mladi, ali dobro je znati da će kad mene i gospoje više ne bude, imati jedni druge.”

„Možda ćemo prvo da vidimo kako nam ide s jednim”, odvratio je Džek. A onda je, što nimalo ne liči na njega, tom skorašnjem poznaniku počeo da priča o veoma ličnim stvarima. „Prilično smo zakasnili s tim”, objasnio je. „Megi je doktor, a pošto sam ja pandur, uvek smo težili da gradimo karijeru, a tome nikad nema kraja. Selidba u London, njeno unapređenje, moje unapređenje. Beba nije planirana, ali, da budem pošten, to je bio jedini način da je dobijemo.”

Džek se iznenada nasmešio setivši se trenutka kad mu je Megi rekla da će biti otac. Leteli su na Svetu Luciju da pakuju njegovog oca s krstarenja i vrata ga kući da umre. To nije bila morbidna uspomena. U tom trenutku je shvatio da život treba živeti punim plućima jer je, sve u svemu, veoma, veoma kratak.

Kad je Majk preuzeo reč, izuzetno detaljno je opisao rođenje svog trećeg deteta, a Džek je pokušao da potisne gadnije detalje

priče, pošto je i dalje jeo. „Bio je modar pošto mu se pupčana vrpca obavila oko vrata. Kažem ti, Džek, nema ničeg užasnijeg na porođaju od ćutnje tvoje bebe. *Vrisni!*, pomislio sam. I vrisnuo je. Mali dripac je nastavio da vrišti prvih sedam meseci svog života!”

Džek je klimnuo glavom kao da je pratio priču. „Dok ti je žena bila trudna, je li ti... Je li ti...” Džek je tražio reči zbog kojih neće zvučati kao najgori skot, ali nije uspeo da ih nađe. „Je li ti na poslu bilo lepše nego kod kuće?”, upitao je na kraju.

„Obožavao sam da budem na poslu”, Majk se nasmejao i video koliko je Džeku laknulo kad je čuo iskustvo mudrijeg čoveka. „Volimo ih, Džek, ali, da ga jebem, trudnoća utiče na ženin razum. Činjenica! Odjednom vidi svaki nož koji si stavio u pregradu za viljuške, može da nanjuši tvoj strah kad pomene odlazak u kupovinu. Posao mi je bio utočište.”

Džek je shvatio da je tokom dvadesetominutnog doručka s Majkom pričao o predstojećem rođenju svog prvog deteta više nego u prethodnih osam i po meseci. A opet, s kim bi razgovarao o tome? Ridli mu je bio šef, a ne prijatelj. Inspektorka Lora Vejd mu je bila partnerka, ali trudnoća njegove žene je nimalo nije zanimala, možda jer je konačno stavila tačku na njena maštanja da bi ga mogla ukrasti od Megi. A mlađi inspektor Anik Džoši... Pa, Anik je počeo da se ponaša pomalo kretenški otako je Džek unapređen umesto njega. U stvari, Džekov jedini pravi prijatelj bila je Megi. S njom teško da je mogao razgovarati o svom osećaju da se davi. I zato mu je toliko prijao razgovor s Majkom. S njim je mogao da bude otvoren jer će dve-tri nedelje raditi zajedno i više se nikad neće videti.

Stanford je bio zaboravio da je tražio čaj, te je bio prijatno iznenađen kad su se Džek i Majk vratili s tri šolje čaja i nešto kolača

koje je čistačica/servirka sa zadovoljstvom poklonila Majku kad je saznala da je posvećeni otac šestoro dece. I naravno, na tabli za dokaze bio je drugi crtež u obliku ribe. Obuhvatao je ceo park Komon i sve okolne ulice. Stanfordova ciljna zona bila je ogromna.

„Stoput smo pregledali snimke nadzornih kamera iz ove oblasti”, rekao je Stanford, željan da što pre nastavi i maksimalno iskoristi Majka i Džeka dok ih ima. „Nema ni kola ni ljudi koji se stalno pojavljuju u noćima provala. To jest, nema nikog kome tu nije mesto. Svi stanari i njihovi posetioци su provereni.”

„A da proširiš zonu?”, ljubazno je upitao Majk, ali to nije bilo pitanje. „Komon remeti svaki obrazac jer je potpuno nebitan što se tiče potencijalnih meta, ali što se tiče skrivanja, neprocenjiv je. Zato moraš proširiti zonu dalje od Komona. Pretpostavljam da u samom parku nema nadzornih kamera?”

Stanford je odmahnuo glavom. „U najvećem delu parka nema nadzornih kamera. U leto 2018. vršeno je istraživanje divljih životinja, uglavnom oko jezeraca i u dubljim delovima šumaraka. Nekoliko kamera je postavljeno na drveće u nadi da će uhvatiti sove i vetruške na delu. Dobili smo sve snimke s tih kamera, ali beskorisni su. Pokušali smo, Majk, stvarno. Taj podmukli mali gad me izluđuje.”

Majk se nasmešio i ponovio svoj savet da prošire perimetar. Jedini savet koji je onda dodao bio je da Stanford sam pregleda sve snimke nadzornih kamera jer iskustvo se ne može kupiti. Osim toga, onaj čija je koža u pitanju treba da bude onaj koji će obaviti ključni posao. To je bila Majkova filozofija i uvek se pokazivala kao ispravna.

U devet uveče Džek, Majk i Stanford već su bili sagoreli ugljene hidrate od jake pice s mesom i pokušavali su da prikupe dodatnu snagu jedući voće i orašaste plodove. Ali nije vredelo.

Spremali su se da završe i odu u kafanu kad se Majk oglasio: „Ko je ovaj tip u električnim invalidskim kolicima, Riče? Tu je svakog zimskog dana, ali leti ga nema. Prolazi li kroz park da bi stigao negde? Da li živi ili radi u blizini?”

U osam sati sledećeg jutra četvorica uniformisanih policajaca pomagali su Džeku, Majku i Stanfordu da uđu u trag muškarcu s kačketom u malim crvenim električnim invalidskim kolicima i muškarcu s kapuljačom u beloj teniskoj opremi, s torbom za reket u ruci. Činilo se da su iste građe i, što je najvažnije, nosili su isti ranac. Jedan od njih je viđen na dan svake provale, ali nikad obojica u isto vreme. Džek je bio siguran da je to isti čovek, ali različito prerušen, da bi naočigled svih mogao da osmotri ciljanu kuću, te da se iste noći vrati i opljačka je.

Bez obzira na to kako je bio odeven, taj čovek se ponašao na veoma specifičan način. Nestao bi u parku, a onda bi se posle nekoliko sati pojavio na drugom izlazu. Ali kad bi izašao *poslednji* put, bez obzira na to da li je odeven kao Nadalova imitacija ili neupadljivi invalid, to je uvek bilo na izlazu na Kops hilu, gde ga je čekao svetlosivi *mercedes*. Svaki put je bio parkiran u različitoj ulici, uvek u senci bujnih krošnji kako bi sakrio registarski broj od radoznalih nadzornih kamera. Ali shvatili su da je *mercedes* središte Stanfordovog repnog peraja.

Nadal, ili Ajronsaid,¹ što je bio novi Šunjačev nadimak od milošte, ostao bi u *mečki* do u gluvo doba noći. Onda bi se, u tamnoj odeći, vratio u zaklon parka. Odatle je mogao izaći bilo gde.

Stanford je podelio tim na dve grupe. Deo uniformisanih policajaca dobio je zadatak da koristeći datum i mesto svake provale nađe mesta njegovih ulazaka i izlazaka iz parka. Iz

¹ U originalu Ironside – glavni junak istoimene američke TV serije o policajcu koji je posle ranjavanja završio u invalidskim kolicima i nastavio da radi kao specijalni policijski savetnik. (Prim. prev.)

pljačke u pljačku, iz meseca u mesec, iz godine u godinu, od *mečke* do žrtvine kuće i nazad do *mečke*. Za to vreme druga grupa je koristila stare snimke s nadzornih kamera i proveravala državnu policijsku kompjutersku mrežu kako bi ušla u trag kretanju *mercedesa* i pokušala da utvrdi da li su kola nesumnjivo bila u Londonu u noći svake provale.

Među uniformisanim policajcima koji su pomagali Stanfordu bio je Makginti, koga je Stanford izribao zbog lažnog zevanja nekoliko dana ranije. Međutim, Makginti je danas bio drugi čovek. Činilo se da zna svoje mesto i svoju ulogu i poletno je radio svoj posao bez pogovora i potpitanja. Majk je primetio da ga Stanford posmatra. „Je li to klinac koji ti je zevao?” Stanfordov posuđeni pogled dao je potvrđan odgovor. „Prebaci ga u svoj tim, Riče. Najgora osobina jednog policajca je apatija. Taj momak će ti možda ponekad prkositi i biti drzak, ali može biti koristan.” Kad je krenuo napolje, Makginti se okrenuo i klimnuo Stanfordu, a onda je izašao kao oduševljeno dete koje se trudi da udovolji roditelju.

Dok su uniformisani policajci obavljali ovaj naporni, ali suštinski važan posao, Džek, Majk i Stanford su proveravali jednu prodavnicu ribe i krompirića u Mančesteru.

Dejmijan Panagos je bio pedesetdvogodišnji sin grčkog imigranta, vlasnik prodavnice ribe i krompirića u Videnšou u kojoj je radio sa ženom i sinom. On je bio vlasnik svetlosivog *mercedesa*, tako često parkiranog na Kops hilu kod Komona. Njegovi roditelji su se doselili u Britaniju šezdesetih godina prošlog veka i otac mu je radio kao električar, a mladi Dejmijen je od njega izučio zanat. Džek je pretpostavljao da je tako naučio kako da izađe na kraj s prosečnim kućnim bezbednosnim sistemima.

Stanford je hteo da odmah odu na sever i uhapsu Panagosa, ali Džek ga je usporio. „U prednosti smo, a on neće nikud. Pregledaj snimke s nadzornih kamera i prikupi dokaze. Ako

on krene ovamo dok to radimo, uhvatićemo ga na delu. Ako je odlučio da malo pauzira, uhvatićemo ga kod kuće kad budemo spremni. U svakom slučaju, naš je. A kad ga ščepamo, nijedan advokat ga neće izvući.”

Stanford je dobio još uniformisanih policajaca da bi uspeli da za dvadeset četiri sata pregledaju sve relevantne snimke od 2014. Dok se to odvijalo, Majk je odveo Stanforda u kafanu. „Ako sad možemo samo da čekamo, onda bismo mogli da čekamo s kriglom piva u ruci.”

„Ono što me... pogađa”, Stanford je zaplitaio jezikom tri sata kasnije, „jesu prokleta lokalna zakerala. Mislim, kapiram ja to. Neko ti upadne u kuću i odnese tvoje stvari... To je užasno. To je kao silovanje kuće, eto šta je to. Ali, jebote, Džek, ljudi brzo zaborave sve dobro što si učinio za njih samo zato što ti jedno malo grčko đubre sa severa promakne.” Majk i Džek su se sme-
juljili u svoje krige dok je Stanford nastavljao. „Uhvatićemo tog smrada Panagosa i oni nam neće reći ni ‘hvala’. Reći će: ‘Bilo je krajnje vreme.’ Jer ovo je veliki problem. Predugo je uticalo na celu zajednicu. Ljudi se plaše i za to sam ja kriv. Nisam kriv, ali sam kriv. Mnogo, mnogo vam hvala što ste došli ovamo. Obojici...” Džek je to shvatio kao znak da odvede Stanforda kući pre nego što njemu i Majku počne da govori koliko ih voli.

Stanford je prvi stigao na posao sledećeg jutra i jedva je čekao da krene u akciju. Izgledao je sveže kao ruža, spreman kao zapeta puška i ako mu ne pridete preblizu, ne biste primetili da je i dalje verovatno previše pijan da bi bio na poslu. Džek i Stanford su krenuli za Mančester, gde je u podne trebalo da se sastanu s inspektorkom Leticijom Margejt. Plan je bio da svi zajedno odu u Panagosov lokal i uhapsu ga dok se sprema da dočeka goste na ručku. Međutim, u pola osam, još pre nego što su izašli na M25, inspektorka Margejt je pozvala Stanforda i javila mu da Panagos putuje ka jugu. Stanfordovo uzbuđenje

bilo je opipljivo jer uskoro će mu se ukazati prilika da uhapsi svog smrtnog neprijatelja na sopstvenom terenu.

Koji sat kasnije park Komon je bio pun policajaca prurušenih u šetače pasa, trkače, đubretare, mlade ljubavne parove, ljude koji hrane patke... I svi su bili raspoređeni duž staza čekajući da se pored njih prokotrljaju motorna invalidska kolica. Satima su bili u kontaktu dok je Panagos vrludao parkom, izlazio na ulice, pa se vraćao u park. Posle četiri sata postalo je jasno da se Panagos namerio na jednu kuću u Parksajdu, odmah pored privatne bolnice. Vlasnici kuće su u predvečerje primećeni kako pakuju male kofere u svoj BMW i spremaju se da otputuju za vikend. Kao što su očekivali, Panagos se vratio do svoje *mečke* parkirane na Kops hilu, sklopio kolica, ubacio ih u prtljažnik, pa seo u kola, pojeo spakovani obrok i dremnuo.

Kad je pala noć, Panagos je u tamnoj odeći i s rancem na leđima ponovo krenuo kroz Komon prema Parksajdu, laganim, savršeno bezbrižnim korakom.

Stigavši na odredište, Panagos je obio svetlarnik u preuređenom potkrovlju i sišao u prizemlje. Na odmorištu je naišao na mačji ležaj okačen iznad radijatora i kad je u prolazu pomilovao šarenu mačku, ona se protekla i glasno počela da prede. Osvećavajući put baterijskom lampom, Panagos je sišao u hodnik i krenuo ka ulaznim vratima gde se nalazilo kućište alarmnog sistema. Izvadio je opremu iz džepa i... Odjednom se uključilo svetlo u hodniku.

Stanford je ponosno stajao na vratima kuhinje, a pozornik Makginti kraj njega.

Ulazna vrata su otključana i na verandi se ukazao Džek s još četiri policajca. Panagos se na trenutak zapanjeno ukočio, a onda je s divljim krikom pognuo glavu i jurnuo na Džeka. Snažnim ramenom ga je udario u rebra odigavši ga od zemlje tako da je pao ispred kuće i pritom oborio četvoricu policajca

kao kegle. Pošto ga je Panagos žestoko odbacio na travu, Džek je pao pravo na leđa i izgubio dah. Četvorica policajaca bacila su se na Panagosa, šćepala ga za ruke i noge i prikovala za zemlju. Panagos je urlao i otimao se dok su se policajci svim silama upirali da ga zadrže ne pokušavajući da mu stave lisice dok se potpuno ne istutnji.

Popalila su se svetla na spratovima susednih kuća i na prozorima su se pojavila lica. Kad se Panagos napokon smirio i dahćući klonuo na travu, Džek se izvukao ispod gomile znojavih tela. Makginti je prišao i pomoću dva para lisica najzad vezao Panagosu ruke iza širokih leđa.

Stanford je mirno prošao pored tog haosa ka gospodinu Lijamu Njuark-Bentliju, vlasniku kuće, koji je sad stajao nasred ulice. On i njegova porodica nisu otišli na planirani odmor za vikend. Stigli su do kraja ulice, gde ih je zaustavio Stanford i objasnio im situaciju. Njuark-Bentli je brzo pristao da policija upotrebi njegovu kuću kao mamac pod uslovom da ne oštete nijednu nit tepiha. „Mnogo vam hvala, gospodine”, ljubazno je rekao Stanford. „Zahvalni smo vam što ste pristali da na ovaj način iskoristimo vaš dom. Sad ćemo popraviti svetlarnik. Ako biste samo noćas prespavali u hotelu koji smo obezbedili, mogli biste da se vratite sutra.”

A onda je Njuark-Bentli izgovorio reči na koje je Stanford čekao pet godina. „Zaista nam je drago što smo pomogli, inspektore Stanforde. I hvala vam što ste nas zaštitili. Vaš posao je veoma težak.”

Na periferiji glavnih dešavanja, Majk je izašao iz patrolnih kola i prišao Džeku, koji je i dalje sedeo na Njuark-Bentiljevom travnjaku pokušavajući da dođe do daha. „Bravo, Džek. Sjajno si mu odvuкао pažnju da bi kolege mogle da ga srede.”